

Äidinkielen ja kirjallisuuden arviointikriteerit Muuramen kunnassa		Arvioinnin kohde	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
			Sanallinen arviointi, hyvä osaaminen	Arvosanan kahdeksan osaaminen	Arvosanan kahdeksan osaaminen	Opetussuunnitelman perusteiden mukaiset kriteerit arvosanalle kahdeksan
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä	Puheviestintätilanteissa toimiminen	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä parille tai ryhmälle.	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä parille tai ryhmälle.	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä luokkatilanteissa.	Oppilas esittää ajatuksiaan ja ilmaisee mielipiteensä itselleen tutuissa viestintäympäristöissä.
	T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojen vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa	Toiminta vuorovaikutustilanteissa	Oppilas osaa kuunnella toisia.	Oppilas osaa kuunnella toisia.	Oppilas harjoittelee ja havainnoi omaa vuorovaikutustaan erilaisissa viestintätilanteissa.	Oppilas hyödyntää äänenkäytön, viestien kohdentamisen ja kontaktinoton taitoja erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, osaa muunnella viestintätapaansa tilanteen mukaan ja pyrkii ottamaan muiden näkökulmat huomioon.
	T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla	Ilmaisukeinojen käyttö	Oppilas osallistuu ilmaisuharjoituksiin.	Oppilas osallistuu luokan ilmaisuharjoituksiin ja esityksiin.	Oppilas osaa valmistella ja pitää lyhyen puheenvuoron tai esityksen osana ryhmää.	Oppilas osaa käyttää kokonaisilmaisun keinoja omien ideoidensa ja ajatustensa ilmaisemiseen ryhmässä, osaa pitää lyhyen valmistellun puheenvuoron tai esityksen sekä osallistuu draamatoimintaan.
	T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvausta sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa	Vuorovaikutustaitojen kehittyminen	Oppilas osaa antaa kannustavaa palautetta toisille.	Oppilas osaa antaa kannustavaa palautetta toisille.	Oppilas osaa ottaa palautetta vastaan omasta toiminnastaan.	Oppilas ottaa vastaan palautetta omasta toiminnastaan ja antaa palautetta muille.
Tekstien tulkitseminen	T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan	Tekstin ymmärtämisen perusstrategioiden	Oppilas lukee monimuotoisia tekstejä ja ymmärtää lukemansa.	Oppilas lukee monimuotoisia tekstejä ja ymmärtää lukemansa.	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja ymmärtää lukemansa.	Oppilas lukee sujuvasti monimuotoisia tekstejä ja käyttää tekstinymmärtämisen perusstrategioita sekä osaa tarkkailla ja arvioida omaa lukemistaan.

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan	Tekstein erittely ja tulkinta	Oppilas tunnistaa erilaisia tekstityyppejä.	Oppilas osaa erilaisia tekstinymmärtämisen strategioita.	Oppilas osaa eritellä, arvioida ja tulkita erilaisia tekstejä.	Oppilas tunnistaa joitakin kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä.
		Oppilas osaa luokitella sanoja erilaisiin käsiteryhmiin.	Oppilas osaa luokitella sanoja erilaisiin käsiteryhmiin.	Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.	Oppilas osaa käyttää tekstien tulkintataitoja oman ajattelunsa sekä sana- ja käsitevarantonsa kehittämiseen.
T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin	Tiedonhankintataidot ja lähteekriittisyys	Oppilas osaa etsiä vastauksia tekstistä ohjatuksi.	Oppilas osaa etsiä tietoa erilaisista teksteistä.	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan erilaisia tekstilähteitä.	Oppilas käyttää tiedonhankinnassaan mediaa ja eri tekstiympäristöjä sekä tilanteeseen sopivia strategioita ja osaa jossain määrin arvioida tietolähteiden luotettavuutta.
T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä	Lapsille ja nuorille tarkoitettun kirjallisuuden ja tekstien tuntemus ja lukukokemusten jakaminen	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille suunnattua kirjallisuutta.	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille suunnattua kirjallisuutta ja osaa kertoa lukukokemuksistaan toisille.	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta ja osaa jakaa lukukokemuksiaan toisille.	Oppilas tuntee jonkin verran lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä ja osaa jakaa kokemuksiaan, myös monimediaisessa ympäristössä.

Tekstien tuottaminen	T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana	Kokemusten ja ajatusten ilmaiseminen	Oppilas osaa tuottaa lyhyitä tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa erilaisia tekstejä.	Oppilas osaa tuottaa erilaisia tekstejä käyttäen vaihtelevaa ja monipuolista sanastoa.	Oppilas ilmaisee kokemuksiaan ja ajatuksiaan monimuotoisten tekstien avulla.
	T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä	Oman ajattelun kielentäminen ja eri tekstilajien käyttö	Oppilas osaa kielentää ajatuksiaan.	Oppilas osaa kielentää ajatuksiaan erilaisten tekstien tuottamisessa.	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaa ottavalle tekstille tyypillistä kieltä.	Oppilas osaa ohjatusti käyttää kertomiselle, kuvaamiselle ja yksinkertaiselle kantaa ottavalle tekstille tyypillistä kieltä.
			Oppilas osaa otsikoida tekstinsä ja elävöittää sitä vaihtelevin sanavalinnoin.	Oppilas osaa otsikoida tekstinsä ja jakaa sen kappaleisiin.	Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.	Oppilas osaa otsikoida tekstinsä, jakaa sen kappaleisiin ja kiinnittää huomiota sananvalintoihin.
	T11 ohjata oppilasta edistämään käsikirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa	Kirjoitustaito ja kirjoitetun kielen hallinta	Oppilas osaa kirjoittaa selkeästi luettavaa tekstiä käsin ja lyhyitä tekstejä koneella. Oppilas tunnistaa substantiivin, adjektiivin ja verbin. Oppilas käyttää kirjoituksessaan lauseen tunnusmerkkejä.	Oppilas osaa kirjoittaa selkeästi luettavaa tekstiä käsin ja lyhyitä tekstejä koneella. Oppilas tunnistaa sanaluokat. Oppilas käyttää kirjoituksissaan lauseen sivulauseen tunnusmerkkejä sekä vuoropuheluvivaa.	Oppilas osaa kirjoittaa selkeästi luettavaa tekstiä käsin ja koneella. Oppilas tunnistaa sanaluokat ja niiden taivutusmuotoja. Oppilas noudattaa kirjoituksissaan oikeinkirjoitussääntöjä.	Oppilas kirjoittaa sujuvasti ja selkeästi käsin ja on omaksunut tarvittavia näppäintaitoja. Oppilas tuntee kirjoitetun kielen perusrakenteita ja oikeinkirjoituksen perusasioita ja käyttää niitä oman tekstinsä tuottamisessa.

	T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen	Tekstien rakentaminen ja eettinen viestintä	Oppilas osaa etsiä tietoa verkosta ohjatusti.	Oppilas osaa etsiä tietoa verkosta ja arvioi ohjatusti lähteen luotettavuutta.	Oppilas kunnioittaa verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia. Oppilas merkitsee lähteen tekstin loppuun.	Oppilas tuntee ja osaa kuvailla tekstien tuottamisen perusvaiheita, osaa arvioida omia tekstejään ja tuottaa tekstejä vaiheittain yksin ja muiden kanssa sekä antaa ja vastaanottaa palautetta. Oppilas osaa merkitä lähteet tekstin loppuun, ymmärtää, ettei saa esittää lainaamaansa tekstiä omanaan ja tietää verkossa toimimisen eettiset periaatteet.
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia	Kielen tarkastelun kehittyminen ja kielikäsitteiden hallinta	Oppilas havainnoi kielen vaihtelua eri tilanteissa. Oppilas ymmärtää, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen.	Oppilas havainnoi kielen vaihtelua eri tilanteissa sekä tunnistaa puhe- ja kirjakielen eroja. Oppilas ymmärtää, mikä on tilanteeseen sopivaa kieltä.	Oppilas havainnoi ja vertailee muita kulttuureja ja kieliä omaan äidinkieleen. Oppilas osaa käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä.	Oppilas tekee havaintoja ja osaa kuvailla tekstien kielellisiä piirteitä ja käyttää oppimiaan käsitteitä puhuessaan ja kirjoittaessaan niistä.
	T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön	Kirjallisuuden tuntemus	Oppilas lukee sovitut lapsille suunnatut kirjat.	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat.	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat.	Oppilas lukee sovitut lapsille ja nuorille suunnatut kirjat, keskustelee ja jakaa kokemuksiaan lukemistaan kirjoista.

	<p>T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen</p>	<p>Kielitietoisuuden ja kulttuurin tunteutumisen kehittyminen</p>	<p>Oppilas tuntee lastenkulttuurin erilaisia muotoja.</p>	<p>Oppilas tuntee lastenkulttuurin erilaisia muotoja ja osaa kertoa kokemuksistaan.</p>	<p>Oppilas tuntee lastenkulttuurin erilaisia muotoja ja osaa arvioida kokemuksiaan.</p>	<p>Oppilas osaa kuvailla havaitsemiaan yhtäläisyyksiä ja eroja eri kielten ja kulttuurien välillä. Oppilas osaa kertoa itseään kiinnostavasta media- ja kulttuuritarjonnasta. Oppilas osallistuu omien esitysten suunnitteluun ja esittämiseen.</p>
--	--	---	---	---	---	---